

همسویی خانواده در تربیت فرزندان

حسن مظاهری

گفت و با گذر از گلایه محور بودن آزمون سراسری در مدرسه‌ها، به کلاس آموزش والدین از سوی مدرسه بود اشاره کرد. او گفت که توانسته است کل جلسات این کلاس را شرکت کند. جمع‌بندی او درباره کلاس آموزش خانواده این بود: «به نظر من ۸۰ درصد والدین برای مؤثر بودن در پیشرفت تحصیلی تربیتی فرزندان خود و حتی برای اشتباه عمل نکردن در تربیت عمومی بچه‌های خود، نیاز به آموزش دارند!» این جمله برای من بسیار قابل تأمل بود، به‌ویژه که وی فردی تحصیل کرده در رشته مهندسی عمران از دانشگاه امیرکبیر با بیش از ۴۰ سال سابقه است.

این‌ها همه حکایت از ضرورت مشارکت فعال خانواده با مدرسه (به نمایندگی از آموزش و پرورش) در پیشرفت تحصیلی و تربیتی دانش‌آموزان دارد. سؤال این است که «چه تمهیداتی از طرف مدرسه برای نقش‌آفرینی واقعی خانواده در رشد و پیشرفت فرزندان صورت گیرد تا از ظرفیت خانواده‌ها بهره کافی برده شود؟» پاسخ این است که آموزش و پرورش باید در این باره (در تعامل نزدیک و همسو با مدرسه) برنامه جامع و کاملی تدوین کند و آن را مبنای عمل قرار دهد. در این صورت، تداوم مشارکت خانواده در تعلیم و تربیت محقق می‌شود و بهره‌مندی از ظرفیت خانواده در ارتقای عملکرد مدرسه و رشد دانش‌آموزان حفظ خواهد شد. خصوصاً در حوزه آگاهی‌بخشی به والدین درباره برنامه‌های درسی و رویکردهای جدید آن، فرایندها و روش‌های یاددهی‌یادگیری جای کار بسیار دارد. در ضمن برنامه‌هایی همسو با تغییر و تحول کتاب‌های درسی برای همراهی و در جریان قرار گرفتن والدین نیز تدارک دید.

«مجله رشد آموزش خانواده» به‌عنوان قطعه‌ای از این برنامه پیشنهادی، با هدف پشتیبانی و تغذیه علمی و دانشی خانواده‌ها در تحقق اهداف برنامه‌های آموزشی و کتاب‌های درسی منتشر

لابد شنیده‌اید مادری گلایه می‌کند که معلم فلان مطلب آموزشی را به‌گونه‌ای به فرزندم آموزش داده است که من از روش آن سر در نمی‌آورم. به عبارتی می‌گوید آن‌طور که من آن مطلب را یاد گرفته‌ام به بچه من یاد نداده و باعث دردها شده است. در این میان چنانچه مادر اصرار بر آموزش و تمرین با فرزندش به روش دوران تحصیل خود داشته باشد، فرزند دچار سردرگمی خواهد شد. این دغدغه برای کسانی که در حوزه تعلیم و تربیت و برنامه‌های درسی مشغول به مطالعه و کار کارشناسی هستند، سؤال ایجاد می‌کند.

در همین مورد سه سال پیش در یکی از جلسات شورای برنامه‌ریزی گروه‌های درسی یکی از استادان پیشنهاد داد که هر گروه درسی (برای مثال گروه درسی ریاضی، علوم تجربی) یکی از پیش‌نیازها و استلزامات تحقق اهداف برنامه درسی خود را «آموزش والدین دانش‌آموزان» قرار دهد. به گفته او در صورتی اهداف درس‌ها تحقق پیدا خواهد کرد و دانش‌آموزان به انتظارات آموزشی و تربیتی در آن درس خواهند رسید که علاوه بر داشتن معلم متخصص، والدینی آموزش دیده برای پشتیبانی و همراهی داشته باشند. در این راستا والدین بایستی آموزش‌های مرتبط با برنامه و کتاب درسی را دیده باشند. به تعبیر آن استاد، اگر انتظار دارید که دانش‌آموزان به خوبی اهداف آموزشی تربیتی درس را کسب کنند، والدین این دانش‌آموزان نیز آموزش ببینند.

این پیشنهاد، مرا به یاد گفت‌وگوی دوستانه خودم با یکی از اقوام در مهمانی خانوادگی انداخت که وقتی میزان تحصیلات فرزندان او را جویا شدم، گفت: «پسر سوم من دبیرستانی است و دو فرزند دیگرم دانشگاهی هستند». از آنجا که می‌دانست من فرهنگی هستم، از وضعیت مدرسه فرزند سوم خود

درسی همسو با رویکرد کتاب درسی و معلم؛
 - تمرین و تکرار آموخته‌های کلاس درس در محیط خانه،
 محل زندگی و ارتباط دادن آن‌ها به زندگی واقعی؛
 - ارائه بازخوردهای تحصیلی و تربیتی به معلم و مدرسه در
 سطوح گوناگون.

ما مطمئن هستیم که مسائل پیدا و پنهان و ظرافت‌های
 خاص دیگری در این زمینه وجود دارد که شما اولیای محترم
 به آن‌ها اشراف بیشتری دارید و لازم است با ما در میان بگذارید
 تا به آن‌ها نیز پرداخته شود. بر این اساس دریافت رهنمودها،
 پیشنهادها و نظرهای والدین، عامل موفقیت مجله است. به
 عبارتی مهم‌ترین مؤلفه رضایتمندی متولیان مجله، رضایت
 خانواده‌ها و مخاطبان از محتوای مجله است.

لطفاً ایده‌ها، نظرها و پیشنهادهای ارزنده خود را از طریق
 رایانامه مجله khanevadeh@roshdmag.ir برای ما ارسال کنید.

می‌شود. به عبارت ساده‌تر، اگر کتاب‌های درسی با اهداف
 خاصی برای دانش‌آموزان تألیف و برای تدریس آن کتاب
 راهنمای تدریس برای معلمان و دبیران تدوین و در اختیار
 آن‌ها قرار می‌گیرد، این مجله نیز برای آماده‌سازی و همسوسدن
 بهتر والدین با اهداف کتاب‌های درسی، شیوه و روش کاری
 معلم و در نهایت تربیت هرچه بهتر و کیفی‌تر دانش‌آموزان
 منتشر می‌شود.

در این باره با بررسی منابع و گزارش‌های تحقیقاتی، مشورت
 با صاحب‌نظران و خانواده‌ها و همچنین بهره‌گیری از تجربه‌های
 زیسته، تلاش شده است نیازهای علمی، دانشی و تربیتی
 خانواده‌ها شناسایی و مطالب براساس این موارد تهیه و تنظیم
 شوند.

- تعامل خانواده با مدرسه (معلم/ معلمان، مدیر و دیگر مربیان
 مدرسه) به‌منظور ارائه مشاوره، شناخت و آگاهی صحیح و واقعی
 از خلیات، ظرفیت‌ها و ویژگی‌های فرزندان؛

- آگاهی از فرایند یاددهی‌یادگیری در کلاس درس و
 تدارک دیدن موقعیت‌های متنوع یادگیری توسط معلم و
 مدرسه؛

- چگونگی همراهی با فرزندان در انجام تکالیف و فعالیت‌های